

РОМАНСЬКІ МОВИ

УДК 81'42: 821.133.1: 82-9

Космацька Н. В.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

КОНЦЕПТ DIVERSITE/РІЗНОМАНІТТЯ В СУЧАСНІЙ ФРАНЦУЗЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ДЛЯ ДІТЕЙ І ДОРОСЛИХ

*У статті розглянуто засоби актуалізації концепту DIVERSITE/РІЗНОМАНІТТЯ у сучасній французькій художній літературі. Увагу приділено питанню формування концептосфери дитини з огляду на мультикультурність середовища, в якому вона зростає й виховується як особистість. З'ясовано, що для найменших аналізований концепт об'єктивується передусім невербально, для школярів та дорослих – словесними й іконічними засобами. Встановлено засоби вербалізації досліджуваного концепту у художній літературі для дорослих. Виявлено, що активними мовними елементами об'єктивзації концепту DIVERSITE/РІЗНОМАНІТТЯ є лексеми *diversité, spécificité, varié, plusieurs*.*

Ключові слова: концепт, література, об'єктивізація, різноманіття, мультикультурний, відмінності, іншість.

Постановка проблеми. У сучасній лінгвістиці одне з визначальних місць займає поняття «концепт», який розуміють як явище «багатомірне», «ментальне», що втілює результати пізнання світу, людський досвід, знання й уявлення про навколишній світ, про себе та іншого/інших. У контексті сучасного мультикультуралізму, яке все більше охоплює Францію, опанування актуальними мультинаціональними концептами постає необхідною складовою виховання французької дитини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням природи, функцій, засобів вербалізації концепту займалися вітчизняні й зарубіжні науковці: А. Вежбіцка, Дж. Лакофф, Н. Д. Арутюнова, О. М. Кагановська, С. А. Жаботинська, О. С. Кубрякова, С. О. Аскольдов-Алексєєв, Ю. С. Степанов, І. Й. Стернін та багато інших. Водночас, низка питань, зокрема концептосфера сучасної дитячої літератури, залишаються недостатньо вивченими.

Постановка завдання. Метою цієї статті є встановлення засобів об'єктивізації концепту DIVERSITE/РІЗНОМАНІТТЯ у сучасній французькій художній літературі. Її завдання полягають у визначенні поняттєвого змісту концепту

DIVERSITÉ як базового у сучасній французькій літературі, виявленні особливостей його актуалізації у літературі для дітей і дорослих.

Виклад основного матеріалу. Учені, зокрема Ж. Адамар, М. Вертгеймер, О. Кюльпе, Б. де Куртене, Ж. Піаже, К. Прібрам та інші довели, що людина не обов'язково мислить, а знання і досвід зберігає вербально. Слова потрібні, насамперед, для передачі інформації, закладеної у концепті. Відтак, формування концептосфери кожної людини відбувається під впливом мовних і немовних одиниць, що функціонують у її культурному, соціальному, мовному середовищі. Дослідження концептуальних одиниць нерозривно пов'язано з соціальним середовищем, в якому вони зароджуються й актуалізуються у сукупності з іншими концептами [1].

Глумачний словник французької мови *Larousse* дає таке пояснення у статті *Diversité*: “Diversité n.f. Caractère de ce qui est divers, varié; pluralité” [4, р. 349]. Відтак, варто насамперед відповісти на питання, що є критерієм для встановлення «різності», «відмінності», «множинності», адже різноманітність передбачає існування певної норми, взірця, з якими суб'єкт пізнання зіставляє нові

знання, картинку, яку бачить довкола, і визначає подібності й відмінності. Ми погоджуємось із твердженням Панди Дьюф, що «різноманітність – це інший» [6]. Це – інший суб'єкт, інший об'єкт, інший набір характеристик і властивостей, знань і уявлень про себе, інших, оточуючий світ. Це й інший спосіб актуалізації концептів.

Вважаємо, що у сучасній французькій літературі концепт DIVERSITE/РІЗНОМАНІТТЯ є одним із визначальних. Різноманіття навколишнього світу дитина починає усвідомлювати ще з пелюшок. Так, вона бачить навколо себе людей різного віку, росту і статі, різних фізично й емоційно, по-різному одягнених і з різними поведінковими характеристиками; а також різних за розміром, формою та кольором тварин і рослин; різні за призначенням предмети від великих до найменших, від округлих до прямокутних, від м'яких до гострих, від плоских до об'ємних тощо; згодом вона починає осмислювати існування різних джерел інформації. Отже, для найменших концепт DIVERSITE/РІЗНОМАНІТТЯ об'єктивується передусім невербально у книжках, альбомах, ілюстраціях, одязі, іграшках, оточуючих предметах тощо; для школярів та дорослих – словесними та іконічними засобами у книгах, журналах, плакатах, соціальних мережах та на веб-сайтах. Візуальна об'єктивація досліджуваного концепту яскраво представлена іконічними засобами, зокрема, на обкладинках художньої літератури для дітей (див. рис. 1–3).

Дитина пізнає гендерні, расові, релігійні й культурні відмінності соціалізуючись. Так, наприклад, різноманіття у релігійній сфері актуалізується із зустріччю з людьми, носіями очевидних атрибутів конфесійної приналежності (хрестики у християн, хіджаб або паранджа у мусульманок, кіпа у юдеїв, кашая у буддистів тощо), а також чисельними релігійним спорудами, які можна побачити

у містах (католицькі, протестантські, православні церкви, мечеті, синагоги), зібраннями під відкритим небом кришнаїтів.

Національне і культурне різноманіття чітко прослідковується в дитячій розважальній, довідковій і навчальній літературі. Приміром, на сторінках популярної у Франції серії для підлітків “Les 3 sorpines” (Рис. 1) Анні-Марі Поль зустрічаємо трьох дівчаток-підлітків, однолітків, але різних за ростом, кольором волосся, зачіскою, формою носа, одягом, аксесуарами, які зустрічають у своїх пригодах людей різного віку, раси, статі, лінгвокультури тощо. Концепт DIVERSITE/РІЗНОМАНІТТЯ не є першорядним у серії, проте об'єктивується у кожному виданні. Для сучасної французької дитини це надзвичайно актуально, зважаючи на мультикультурність простору, в якому вона формується.

Серед навчальної літератури для дітей найчисельнішими є мальовані словнички. Вони можуть містити винятково малюнки, а також слова, словосполучення чи речення, що представляють предмети навколишньої дійсності, їхні форми, кольори, розміри, а також дії, просторові й часові характеристики, природні явища, повсякденні ситуації, поведінкові реакції, емоції тощо. Усе це сприяє розвитку уявлень дитини про оточуючий світ. При цьому іконічне зображення у поєднанні із словесним допомагає дитині оволодівати одразу декількома засобами репрезентації знань; збірки дитячих віршів, пісень, скоромовок, лічилок сприяють швидшому засвоєнню звуків і слів завдяки їхній ритмічності та римованості.

Варто зауважити, що зважаючи на всезростаючу роль явища політкоректності, яке уже вийшло за межі державних, дипломатичних, політичних кіл і доволі успішно вкорінюється у медіапросторі і повсякденному спілкуванні французів, негативне висвітлення будь-якого відхилення від

Рис. 1. Різноманіття у широкому значенні [8]

Рис. 2. Статеві особливості [11]

Рис. 3. Різноманіття расове [3]

суб'єктивної норми не виходить у друк і, передусім, у текстах літератури для підростаючого покоління. Відтак, концепт DIVERSITE/РІЗНОМАНІТТЯ здебільшого стверджується як реальне явище мультикультурного французького суспільства.

На вербальному рівні поняття різноманітності реалізується у словах з відповідною семою. Найчастіше такими виступають прикметники *différent*, *divers*, *varié*. Наприклад: *En clair, je ressemble à toutes les filles de mon âge, à quelques détails près: les sorcières et sorcières de la vie réelle sont un peu différents de l'image qu'on donne d'eux dans les contes* [5], де з допомогою прикметника *différents* наголошується на відмінності реального та уявного образу чаклунів і чаклунок; *Sur l'agora, les étalages de fruits et de légumes débordent, c'est une profusion de couleurs variées* [10], де надзвичайне різноманіття кольорів, вербалізоване прикметником *variées* захоплює дітей. У поданому нижче уривку виокремленню способу споживання їжі, що відрізняється від звичного для героїні розповіді, сприяє прислівник *différemment*: – *Anaïs et Nathan, prenez votre fourchette!* – *Chez Samira, ils mangent tous avec les mains dans un grand plat, répond Anaïs. – Oui, mais ici, on mange différemment* [9].

Визначальними у створенні літератури для найменших вважаємо її привабливість, привітність, різноманітність. Дитині пропонують увесь арсенал доступних сучасному виробнику матеріалів: тканину, папір, картон, дерево, каучук, пластик, метал. З дорослішанням дитини змінюється й співвідношення вербаліки й невербаліки на користь першої: від казок з рясними ілюстраціями, словами персонажів у мовних бульках, властивих коміксу, до кишенькових, винятково словесних, видань.

У літературі для дітей від 0 до 16 років відмінності, що притаманні сучасній Франції, представлені у різних виданнях за такими аспектами:

– різноманіття *расові і культурні*: *Des amis de toutes les couleurs* (Catherine Dolto et Colline Faure-Poiré, 2015, 4–6), *La journée de bébé* (Anne-Sophie Bost, 2018, 0–4), *La famille Totem* (Alain Serres, Laurent Corvaisier, 2008, з 3 років), *Tous super héros* (Lilian Thuram, Jean-Christophe Camus, 2016, 6–12);

– різноманіття *статеві/гендерні*: *Bonjour petit tracteur!* (Nathalie Choux, 2017, 0–4), *Si papa, si maman ...* (Francine Bouchet, 2011, 4–9), *Filles et garçons la parité* (Carine Rouart, 2016, 9–12), *Je me défends du sexisme* (Emmanuelle Piquet, 2018, 9–12);

– різноманіття *тілесні*: *André au long nez* (Kiko, 2017, 0–4), *L'ours brun qui voulait être blanc* (Jean

Leroy, 2012, 4–6), *Le handicap, pourquoi ça me concerne?* (Sylvie Baussier, 2017, 6–12);

– різноманіття *сексуальні*: *Jérôme par cœur* (Thomas Scotto, 2015, 6–9), *Philomène m'aime* (Jean-Christophe Mazurie, P'tit Glénat, 2011, 4–6), *C'est ta vie! L'encyclopédie qui parle d'amitié, d'amour et de sexe aux enfants* (Thierry Lenain, 2016, 9–12), *Ceinture jaune* (Philippe Fréling, 1er mille, 2007);

– різноманіття *сімейні*: *L'heure des parents* (Christian Bruel, Nicole Claveloux, Etre, 1999), *Marius* (Latifa Alaoui, Atelier du poisson soluble, 2001), *Camille veut une nouvelle famille* (Yann Walcker, Auzou, 2013, 4–6), *La copine de Lili est en famille d'accueil* (Dominique de Saint Mars, Calligram, 2017, 6–12);

– різноманіття *соціальні*: *Les questions de Lili* (Susanne Strub, l'École des loisirs, 2003, 5–7), *Le grand arbre* (Rémi Courgeon, Mango jeunesse, 2002, з 6 років), *La richesse et la pauvreté* (Brigitte Labbé, P.-F. Dupont-Beurier, Milan jeunesse, 2010, з 10 років), *Pourquoi les riches sont-ils de plus en plus riches, et les pauvres de plus en plus pauvres?* (Monique Pinçon-Charlot & Al., la ville brûle, 2018, 9–12);

– різноманіття *природні*: *Bou et les 3 Zours* (Elsa Valentin et Ilya Green, Editions du poisson soluble, 2008, з 5 років), *Wangari Maathai, la femme qui plante des millions d'arbres* (Franck Prévot, Rue du monde, 2011, 9–12), *La petite souris déménage* (Noémie Floissac, 2019);

– різноманіття *релігійні*: *Les religions* (Sandrine Mirza, Gallimard Jeunesse, 2009, з 9 років), *Pourquoi les hommes se disputent-ils à propos de Dieu?* (Michaël Fœssel, Gallimard Jeunesse, 2007, з 12 років), *Mon imagier de l'éveil de la foi* (Maïté Roche, Mame, 2015).

Отже, мультинаціональність і мультикультуралізм поряд із соціальним розшаруванням населення Франції актуалізується на вербальному і невербальному рівнях у повсякденному житті й у текстах різних типів. Безперечно, зміст тексту і його форма актуалізують авторське бачення світу, у тому числі й аналізований концепт. Так, діти з малого навколо себе бачать європейців, азіатів, арабів, африканців. Водночас, головними персонажами художніх текстів найчастіше стають діти-європейці, рідше – діти-африканці, інші ж донедавна практично не з'являлися на сторінках дитячої літератури, що не зовсім корелює з об'єктивною дійсністю сучасного француза.

Поряд із концептом DIVERSITE/РІЗНОМАНІТТЯ у дитячій літературі стоїть інший, тісно

з ним пов'язаний концепт TOLERANCE/ТОЛЕРАНТНІСТЬ, яка повинна реалізуватися у повазі або любові до іншого. Терпимість привчають виявляти з малого спочатку до своїх найближчих – родичів, домашніх улюбленців, іграшок, потім до друзів і оточуючого світу, який не завжди є близьким і терпимим у відповідь. Культивування поваги до старших, любов до родини, природи, своєї країни, морально-етичних цінностей спостерігається у кожному з видань, і це – крізь призму різноманітності, толерантності, багатоголосся сучасного глобалізованого світу.

У літературі для дорослих концепт DIVERSITE/РІЗНОМАНІТТЯ об'єктивується у текстовій тканині художнього твору через слова чи їхні сполуки з семами різності, відмінності, винятковості, специфічності або ж через заперечення однаковості, подібності, схожості, спільності. Так, приміром, у своїй розповіді “Intérieur avec deux femmes” Рішар Мійє, де під час подорожі до Нідерландів він зустрічає реально або згадує у своїх роздумах уявно велику кількість людей різного походження, з різних країн і культур, пов'язаних з його теперішнім чи минулим, з його країною, надає яскраві взірці актуалізації аналізованого концепту. На морфологічному рівні автор вживає іменники (*spécificité, variété, diversité*), прикметники (*autre, divers, différent, exclusif*), іменники й прикметники з префіксом *multi-*, ступені порівняння прикметників і прислівників (найчастіше найвищий: *la plus vaste d'Europe, les plus petits*). Наприклад: *Au moins ne pouvons-nous être orgueilleux, nous autres, Belges: ça nous protège de la médiocrité...* [7, с. 96]; *des Roms, ethnies [...] dont la laideur générale me fascinait, ayant toujours été intéressé par les spécificités raciales, ethniques, nationales, sociales* [7, с. 12]; *je suis un homme aux goûts exclusifs* [7, с. 22]; *Ces peintres, auxquels étaient adjointes les toiles des surréalistes Delvaux et Magritte, m'avaient ouvert d'autres horizons* [7, р. 96].

Концепт DIVERSITE/РІЗНОМАНІТТЯ виявляється також у порівняннях, протиставленнях, призначеннях яких є формування образу іншості, відмінності від звичного, стандартного: *Cette mosquée n'est rien à côté de celle que projette de bâtir le maire de cette ville, un Néerlandais d'origine marocaine et qui sera, cette mosquée, la plus vaste d'Europe* [7, с. 97]. Наголошування на походженні мера (*d'origine marocaine*) має на меті вирізнення його з-поміж більшості населення нідерландського міста і, водночас пояснення його бажання побудувати найбільшу у Європі конфесійну споруду у своєму місті.

У ролі засобу вирізнення часто спостерігаємо застосування заперечних префіксів *in-, dé-* та часток *rien, ni* зі словами, що містять сему спільності, подібності – *semblable, ressemble, confrère, commun* тощо. Це можна побачити у таких прикладах: *J'oubliais que l'ironie est aussi insupportable que l'esprit critique, aujourd'hui, surtout pour les jeunes gens qui vivent dans une époque intellectuellement et spirituellement misérable* [7, с. 17]; *les écrivains n'étant à mes yeux ni des semblables ni des confrères [...], seule existe une certaine fraternité qui ressemble à celle des guerriers* [7, с. 19].

Неозначені прикметник *certaine* (*une certaine fraternité*) у вищенаведеному прикладі, а також займенник *certain* вказують на недостатність ознаки порівняно з нормою: “*Un vrai Flamand... me disais-je lorsque je pensais à lui, tout en demandant en quoi résidait la spécificité flamande et concluant que s'il est vrai que bien des peuples se sont peu ou prou mélangés à d'autres, certains, les plus petits, souvent, sont restés plus pur, ethniquement, comme les Irlandais, ou, sur le plan culturel, comme les Estoniens et sans doute les Flamands, peuple nationaliste avec lequel je ne me sentais rien de commun* [7, с. 95]. У цьому уривку маємо також характеристики народів, що різняться за певною ознакою: залишилися гомогенними (*pur*) чи змішалися з іншими (*mélangés*) і зазнали або ж не зазнали змін у культурному (*sur le plan culturel*) чи етнічному (*ethniquement*) планах, у ставленні до своєї нації (*peuple nationaliste*).

Цікавим прикладом різноманітності, що може бути закладена у неозначений прикметник на позначення множинності, є такий уривок: “*Je m'aperçus que plusieurs mots avaient été soulignés au crayon: “confirmation de la transformation du centre-ville en zone piétonnière après la période d'essai de trois mois”* [2, с. 107–108], де виділені автором записки слова, яких чимало – *plusieurs* – є неоднорідними за своєю внутрішньою семантикою, різними граматично, орфографічно й візуально.

Різнomanітність є ключовою характеристикою рубрики *faits divers*, читання якої надихнуло багатьох письменників у створенні світових шедеврів художньої літератури: *Le rouge et le Noir* Стендаля, *Poils de Carotte* Ж. Ренара, *Les faux-monnayeurs* А. Жіда, *Madame Bovary* Г. Флобера, а також *Робінзон Крузо* Д. Дефо [2, с. 15]. На сторінках збірки новел *Petit éloge des faits divers* її автор також вживає дериват останнього – похідний прикметник *fait diversière*: “*Je me suis par contre heurté à la censure à cause d'une petite enquête fait*

diversière menée en compagnie de Jimmy, le garde champêtre de Villepinte, commune aujourd'hui connue" [2, с. 14].

У нижчеподаному прикладі словосполучення *écrivain de votre trempe* завдяки поєднанню присвійного прикметника *вашого* з іменником *tatунку* сприяє вирізненню автора з-поміж інших письменників, ставить його на інший рівень професійних здібностей, чим об'єктивує досліджуваний концепт: *Je m'attends à mieux de la part d'un écrivain de votre trempe: les horizons n'existent pas, ni l'ailleurs* [7, с. 96].

Порівняння, побудовані на застосуванні антонімічних пар, є одним із найпоширеніших засобів об'єктивної аналізованого концепту у Р. Мійє, які прослідковуємо також у такому уривку: [...ils] *peignaient leurs inoubliables jeunes femmes en coiffes, et non, comme on disait autrefois, "en cheveux"*; *ce qui me conduisait à me poser la question de la décence contemporaine, les musulmanes enfoulardées me paraissant plus décentes que telles jeunes Européennes qui passaient devant moi, vulgaires dans leurs habits comme dans leur langage et leurs manières* [7, с. 13], де протиставлено різні явища сучасності у порівнянні з минулим: *autrefois – contemporaine, en coiffes/ enfoulardée – en cheveux, décentes – vulgaires, musulmanes – Européennes*.

Автор говорить про свою країну як про таку, що була великою, а стала незначною (*fut grand – est devenue insignifiante/ n'est plus grand-chose*), і застосовує для цього прикметники з протилежним значенням і відповідні дієслівні часи (давньо-минулий – минулий – теперішній): *Je connaîtrai l'opprobre, vivant dans un pays où il ne fait pas bon nager autrement que dans le cours des fleuves. La France est devenue une nation consensuelle, c'est-à-dire insignifiante, comme la plupart des nations européennes ... un pays qui fut grand et qui n'est plus grand-chose* [7, с. 10].

Висновки і пропозиції. Художня література відіграє ключову роль у формуванні концептосфери індивіда, зокрема концепту DIVERSITE/РІЗНОМАНІТТЯ у мультинаціональному середовищі, яскравим прикладом якого є сучасна Франція. Для успішного пізнання різноманітності навколишнього світу й усвідомлення іншості дитині доступним є широкий набір вербальних і невербальних, передусім іконічних і звукових, засобів. Активними мовними елементами об'єктивної концепту DIVERSITE/РІЗНОМАНІТТЯ є такі одиниці: *diversité, spécificité, variété, divers, autre, exclusif, plusieurs*.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на аналіз базових концептів сучасної французької дитячої літератури.

Список літератури:

1. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. Волгоград : Перемена, 2002. 477 с.
2. Daeninckx D. Petit éloge des faits divers. Paris : Gallimard, 2008. 113 p.
3. David Fr., Galeron H. Les enfants de la Lune et du Soleil. URL: <http://vivrelivre19.over-blog.com/2016/03/les-enfants-de-la-lune-et-du-soleil-francois-david-et-henri-galeron-des-3-ans.html> (дата звернення: 19.02.2019).
4. Diversité. Le Petit Larousse Illustré 1997. Paris : Larousse, 1996. 349 p.
5. Houot E. Sorcière nouvelle génération. URL: <https://jeunesse.short-edition.com/oeuvre/jeunesse-15-a-20-minutes/sorciere-nouvelle-generation> (дата звернення: 13.03.2019).
6. La diversité dans la littérature jeunesse. *Compte-rendu de Table Ronde*. URL: <https://filledalbum.wordpress.com/tag/sourire-qui-mord/> (дата звернення: 23.12.2018).
7. Millet R. Intérieur avec deux femmes. Paris : Pierre-Guillaume de Roux, 2012. 141 p.
8. Pol A.-M. Les 3 copines, Les filles au pouvoir! URL: <https://www.culture.leclerc/livre-u/jeunesse-u/des-9-ans-u/romans-u/les-3-copines-9782081211056-pr> (дата звернення: 19.02.2019).
9. Raymond-Garcia R. Au Pays des Chachiens (3). URL: <https://jeunesse.short-edition.com/oeuvre/jeunesse-une-dizaine-de-minutes/au-pays-des-chachiens-3> (дата звернення: 17.03.2019).
10. Raymond-Garcia R. La bibliothèque d'Alexandrie (2). URL: <https://jeunesse.short-edition.com/oeuvre/jeunesse-une-dizaine-de-minutes/la-bibliotheque-d-alexandrie> (дата звернення: 17.03.2019).
11. Thiébaud É., Malle M. Les règles... Quelle aventure! URL: <http://www.madmoizelle.com/regles-livre-jeunesse-857197> (дата звернення: 23.12.2018).

КОНЦЕПТ DIVERSITE/РАЗНООБРАЗИЕ В СОВРЕМЕННОЙ ФРАНЦУЗСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ ДЛЯ ДЕТЕЙ И ВЗРОСЛЫХ

*В статье рассмотрены средства актуализации концепта DIVERSITE/РАЗНООБРАЗИЕ в современной французской художественной литературе. Внимание уделено вопросу формирования концептосферы ребёнка, учитывая мультикультурность среды, в которой он растёт и воспитывается как личность. Выяснено, что для самых маленьких рассматриваемый концепт объективируется прежде всего невербально, для школьников и взрослых – словесными и иконическими средствами. Установлено средства вербализации исследуемого концепта в художественной литературе для взрослых. Установлено, что активными языковыми элементами объективации концепта DIVERSITE/РАЗНООБРАЗИЕ являются лексемы *diversité, spécificité, varié, plusieurs*.*

Ключевые слова: концепт, литература, объективация, многообразие, мультикультурный, различия, инаковость.

CONCEPT OF DIVERSITE/DIVERSITY IN THE MODERN FRENCH LITERATURE FOR CHILDREN AND ADULTS

*The article considers the means of actualization of the concept of DIVERSITE/DIVERSITY in contemporary French fiction. Attention is paid to the question of the formation of the child's conceptual sphere in view of the multicultural environment in which he/she grows and fosters as a person. It has been found out that analyzed concept is mainly objectified for little ones with non-verbal means, for schoolchildren and adults with verbal and iconic ones. The means of verbalization of the concept under study in adult fiction are established. It has been discovered that the active linguistic elements of the objectification of the concept of DIVERSITE/DIVERSITY are the lexemes *diversité, spécificité, varié, plusieurs*.*

Key words: concept, literature, objectification, diversity, differences, multicultural, otherness.